

Γνωμοδότηση για την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί της προσχώρησης των κρατών μελών στη Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, όπως τροποποιήθηκε από την πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971, και στη διεθνή σύμβαση της Ρώμης για τα δικαιώματα των καλλιτεχνών, ερμηνευτών ή εκτελεστών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοφωνίας, της 26ης Οκτωβρίου 1961⁽¹⁾

(91/C 269/16)

Στις 29 Ιανουαρίου 1991, και σύμφωνα με το άρθρο 100 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών, στο οποίο είχε ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, εξέδωσε τη γνωμοδότησή του στις 5 Ιουνίου 1991, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Moreland.

Κατά τη 288η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 3ης Ιουλίου 1991), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η Σύμβαση της Βέρνης περί προστασίας των λογοτεχνικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων είναι το διεθνές θέσπισμα που υποχρεώνει τα μέλη της να εξασφαλίζουν την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων που απορρέουν από τη δημιουργία λογοτεχνικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων. Μέλη της σύμβασης είναι όλα τα κράτη μέλη πλην του Βελγίου και της Ιρλανδίας που έχουν αποδεχθεί μια λιγότερο επίκαιρη μορφή. Μια από τις διαφορές μεταξύ μορφών είναι ότι η λιγότερο επίκαιρη είναι και λιγότερο αυστηρή ως προς το χειρισμό του ζητήματος των «ηθικών δικαιωμάτων», τα οποία επιτρέπουν στο δημιουργό να διεκδικεί επίσημη αναγνώριση της πατρότητας ενός έργου και προστατεύουν το τελευταίο από τυχόν «απάδουσα μεταχείριση», σημαντική για παράδειγμα αλλοίωση ενός θεατρικού έργου πριν από την εκτέλεσή του, χωρίς τη συγκατάθεση του συγγραφέα. Η παλαιά μορφή απλώς προστατεύει τα ηθικά δικαιώματα ενόσω ο δημιουργός βρίσκεται εν ζωή, ενώ η νεώτερη προστατεύει τα ηθικά δικαιώματα κατά την έννοια των πνευματικών δικαιωμάτων για το εκάστοτε έργο.

1.2. Η Σύμβαση της Ρώμης υποχρεώνει τα μέλη της σε προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων, τα οποία αποτελούν το θέμα του δεύτερου κεφαλαίου του σχεδίου οδηγίας για τα δικαιώματα ενοικίασης και άλλα συναφή. Το Βέλγιο, η Ελλάδα, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και η Ισπανία δεν είναι μέλη, μελλοντικά όμως θα μπορούν να εφαρμόζουν την οδηγία μαζί με τα μέλη της σύμβασης.

1.3. Άλλο ουσιαστικό αποτέλεσμα της έγκρισης του σχεδίου απόφασης θα είναι ότι τα κράτη μέλη δεν θα μπορούν να καταγγείλουν μονομερώς μια από τις δύο συμβάσεις χωρίς τη συγκατάθεση της Κοινότητας. Κατά τον τρόπο αυτό η Σύμβαση της Βέρνης και η Σύμβαση της Ρώμης θα παρέχουν την ελάχιστη βάση για τη σχετική δράση της Κοινότητας.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Το σχέδιο απόφασης και η οδηγία δια της οποίας τίθενται σε εφαρμογή οι βασικές διατάξεις των συμβάσεων, η οδηγία δηλαδή για την ενοικίαση και άλλα δικαιώματα βρίσκονται σε αλληλοεξάρτηση.

2.2. Διάφορα ζητήματα ανακύπτουν σχετικά με τη νομική βάση του σχεδίου απόφασης, σε ό,τι κυρίως αφορά το άρθρο 57 παράγραφος 2, που θα εξετασθεί πληρέστερα στη γνωμοδότηση για το σχέδιο οδηγίας σχετικά με το δικαίωμα ενοικίασης και άλλα συναφή δικαιώματα.

2.3. Η απόφαση απαιτεί από δύο κράτη μέλη να προσχωρήσουν στην πιο πρόσφατη μορφή της συνθήκης της Βέρνης, και από πέντε κράτη μέλη να προσχωρήσουν στη σύμβαση της Ρώμης, και στις δύο περιπτώσεις ως μεμονωμένα κράτη μέλη. Εντούτοις το άρθρο 113, του οποίου πρωταρχικό μέλημα είναι η καθιέρωση μιας κοινοτικής θέσης, δίνει στην Επιτροπή το δικαίωμα να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις.

2.4. Η ΟΚΕ επιστράτη την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι μια χώρα, στηριζόμενη στις επιφυλάξεις που διατυπώνονται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 (α) (i) και (ii) της σύμβασης της Ρώμης, δύναται μονομερώς να ακυρώσει το δικαίωμα των εκτελεστών και των παραγωγών και ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών σε ορισμένες περιπτώσεις, να λαμβάνουν αποζημίωση όταν το έργο τους μεταδίδεται ή διαδίδεται καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπο. Η ΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή να προσθέσει στην πρότασή της μια διάταξη σύμφωνα με την οποία η επικύρωση της σύμβασης εκ μέρους των κρατών μελών αποκλείει τη διατύπωση παρόμοιων επιφυλάξεων.

2.4.1. Η ΟΚΕ παρατηρεί επίσης ότι η Επιτροπή πρέπει να αναφέρει ρητώς στο σχέδιο απόφασης ότι η επιφύλαξη κατά την έννοια του άρθρου 16(α) υπό iv δεν θα εφαρμόζεται εντός της Κοινότητας σε συσχετισμό με την ισχύουσα στην Κοινότητα απαγόρευση διακρίσεων λόγω εθνικότητας.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 24 της 31. 1. 1991, σ. 5.

2.5. Η ΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή και το Συμβούλιο να ωθήσουν στην επικύρωση της σύμβασης της Ρώμης όσο το δυνατό περισσότερες τρίτες χώρες, και ιδιαίτερα μάλιστα όσες χώρες διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με την Κοινότητα, βάσει της Σύμβασης Λομέ ή άλλων συμφωνιών συνδέσεως, όπως εκείνες που καταρτίζονται σήμερα με την Ουγγαρία, την Τσεχοσλοβακία και την Πολωνία.

2.6. Μολονότι ενδέχεται να χρειασθούν ορισμένες διευκρινήσεις σχετικά με τη νομική βάση, η ΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου.

Βρυξέλλες, 3 Ιουλίου 1991.

3. Περαιτέρω παρατηρήσεις

Μετά την έγκριση και την εφαρμογή της παρούσας πρότασης το τμήμα προτείνει να αναληφθεί κοινοτική πρωτοβουλία για την αναθεώρηση των συμβάσεων της Βέρνης και της Ρώμης (μέσω του Διεθνούς Οργανισμού Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας) με σκοπό την ενδυνάμωση της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας και των «συνόλων δικαιωμάτων».

*Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
François STAEDLIN*

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί του δικαιώματος εκμίσθωσης, του δικαιώματος δανεισμού και ορισμένων δικαιωμάτων συγγενικών με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

(91/C 269/17)

Στις 5 Φεβρουαρίου 1991 και σύμφωνα με το άρθρο 100 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 5 Ιουνίου 1991 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Moreland.

Κατά την 288η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 3ης Ιουλίου 1991), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με μεγάλη πλειοψηφία, 4 ψήφους κατά και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η πρόταση οδηγίας παρέχει ορισμένα δικαιώματα στους δημιουργούς, τους εκτελεστές καλλιτέχνες, τους παραγωγούς δίσκων και τους παραγωγούς ταινιών. Τα κράτη μέλη οφείλουν να παράσχουν δικαιώματα εκμίσθωσης και δανεισμού όσον αφορά λογοτεχνικά και μουσικά έργα, ζωντανές παραστάσεις, ταινίες και φωνογραφήματα. Αυτό σημαίνει ότι η πνευματική ή άλλη συγγενική ιδιοκτησία ενός συγκεκριμένου δημιουργού του παρέχει το δικαίωμα να μην επιτρέπει

την εκμίσθωση ή το δανεισμό αντιγράφων των έργων του εκ μέρους τρίτων χωρίς τη συγκατάθεσή του.

1.2. Η πρόταση υποχρεώνει επίσης τα κράτη μέλη να παρέχουν στους δημιουργούς που κατέχουν το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ορισμένα «συγγενικά δικαιώματα». Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν την απαγόρευση ηχογράφησης ζωντανών παραστάσεων, την αντιγραφή φωνογραφημάτων, την απαγόρευση αναπαραγωγής και διανομής ταινιών και την αναμετάδοση εκπομπών.